www.edcbmj.ir e-ISSN: 2345-5284

Education Strategies in Medical Sciences (ESMS)

Journal homepage: www.edcbmj.ir/en e-ISSN: 2345-5284

Baqiyatallah University of Medical Sciences

A Comparative Study of PhD Nursing Education Program in Iran and Four Top United States Universities

Hossein Karimi Moonaghi[1],Ali Meshkin Yazd[2], Parvaneh Soodmand[3]*

[1] *School of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran*
[2] *School of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran*
[3] *Department of Nursing, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.*

**Corresponding author: Parvaneh Soodmand, Department of Nursing, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran., Email: parvanehsoodmand@gmail.com*

Article Info

Keywords: *Comparative Study, Curriculum, Bereday's Model, PhD in Nursing*

Abstract

Introduction: The mission of the doctoral program in nursing is health promotion, increase national standards, faculty members empowering, knowledge development, technology transfer, increased national and international scientific cooperation, creating a dynamic, motivating scientific atmosphere.

Methods: This descriptive-comparative study was carried out in 2016 in order to compare components of nursing PhD program curriculum in Iran and four top United States universities. Data were collected by searching through the internet and compared using Bereday's four-stage model: description, interpretation, juxtaposition and comparison.

Results: There was fundamental difference in, students' admissions and the number of units offered (educational content) in Nursing Education PhD program in the US universities and Iran.

Conclusion: The results of this study can help program planners, teachers and those who interested in a broader view of nursing to improve curriculum revision, particularly the better planning for goals, admissions, and the curriculum content writers.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۳، شماره ۵، ۱۳۹۹
صفحات: ۵۱۳-۵۲۴

بررسی تطبیقی برنامه درسی آموزش پرستاری در مقطع دکتری در ایران و چهار دانشگاه برتر آمریکا

حسین کریمی مونقی[۱]، علی مشکین یزد[۲]، پروانه سودمند[۳]*

[۱] گروه آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
[۲] دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
[۳] عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، مشهد، ایران

*نویسنده مسوول: پروانه سودمند۳، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، مشهد، ایران. ایمیل: parvaneh soodmand@gmail.com

چکیده

مقدمه: رسالت برنامه دکتری پرستاری ارتقاء استانداردهای ملی سلامت توانمند سازی دائمی اعضاء هئیت علمی ، تولید علم ، انتقال فن آوری ،افزایش تعامل علمی درسطح ملی و بین المللی، ایجاد پویایی، برانگیختن روحیه علمی و روش مندی می باشد. بدین منظور مقایسه برنامه دکتری پرستاری برای پیشرفت و ارتقائ رشته ضروری است در این مطالعه برنامه درسی آموزش پرستاری در مقطع دکتری در ایران و چهار دانشگاه برتر آمریکا مورد مقایسه قرار گرفته است

روش‌ها: این پژوهش، به روش توصیفی تطبیقی در سال۱۳۹۶ انجام شد و نظام آموزش پرستاری ایران با عناصر تشکیل دهنده برنامه آموزشی مقطع دکتری چهار دانشکده پرستاری آمریکا مورد مقایسه قرار گرفت. با جستجو اینترنتی، اطلاعات مورد نیاز جمع آوری و با استفاده از الگوی بردی چهارمرحله توصیف، تفسیر، همجواری و مقایسه، تطبیق برنامه ها انجام شد.

یافته‌ها: تفاوت اساسی در بیان اهداف کلی، نحوه پذیرش دانشجو و تعداد واحد ارائه شده (محتوی آموزشی) در بین برنامه درسی دوره دکتری آموزش پرستاری دانشگاه های ایران و آمریکا بود.

نتیجه‌گیری: نتایج بدست آمده از این پژوهش می تواند به برنامه ریزان، اساتید و علاقه مندان رشته پرستاری کمک کند تا با دید وسیعتری نسبت به بازنگری و تدوین بهتر برنامه آموزشی خصوصا در انتخاب بهتر اهداف کلی، نحوه پذیرش دانشجو، محتوی درسی اقدام کنند.

واژگان کلیدی: بررسی تطبیقی، برنامه درسی، مدل بردی، دکتری پرستاری

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

مقدمه

دانشگاه ها به عنوان مهمترین نهادهای آموزشی، مراکزتولیدکننده علم و فرهنگ و همچنین تربیت متخصصان موردنیاز کشور، خلق و تولید دانش جدید و پیشبرد مرزهای علم و دانش مطرح می باشند .سه مأموریت اصلی دانشگاه شامل : آموزش، پژوهش و خدمات برای دانشگاه مورد تأکید قرارگرفته است .مأموریت آموزش از اولین مأموریت هایی محسوب می شود که در بسیاری از کشورهای دنیا بر آن توافق شده است. آموزش فعالیتی هدفمند در جهت ارتقای یادگیری است .وظیفه هر مؤسسه آموزشی، آموزش و رشد دانشجویانی است که به آن وارد می شوند. در نظام آموزش دانشگاهی منظور از آموزش ایجاد تغییرات مناسب و روزافزون در محصول این سیستم یعنی دانش آموختگان است(۱). نظام آموزش عالی دارای دو بعد کمی و کیفی است ولازمه توسعه پایدار و همه جانبه این نظام، رشد متعادل ومتوازن در این ابعاد است .توجه به رشد کمی و غفلت ازرشد کیفی، پیامدهای ناگواری نظیر افت تحصیلی، وابستگی علمی، عدم خلاقیت و کارآفرینی، فرار مغزها وتولید ضعیف علم را برای این نظام در پی دارد. نظام آموزشی در تربیت نیروی انسانی متخص و موردنی ازجامعه که بتواند حرکت جامعه را به سوی توسعه همگانی تسریع بخشد، از اهمیت بالایی برخوردار است(۲). درهمین راستا بررسی نارسایی ها، نقاط ضعف و قوت، تشخیص فرصتها و تهدیدها و تلاش برای بهبود وضع مطلوب و کسب جایگاه برتر از اهم وظایف سازمان ها ازجمله دانشگاهها است(۳). پرستاری یکی از رشته های مستقل و شاخه ای از علوم پزشکی است که فارغ التحصیلان آن به عنوان یکی از اعضای مهم تیم سلامت، در عرصه های مختلف مربوط به آن به ارایه خدمات آموزشی، بهداشتی، درمانی، پیشگیری، حمایتی و توان بخشی می پردازند. تداوم دگرگونی ها در سیستم بهداشت ومراقبت سلامتی، تکنولوژی ها، پروفایل جمعیتی، انتظارات وتقاضاها منجر به درک این که آموزش پرستاران و برنامه درسی پرستاری باید مورد ارزشیابی، بازنگری و حتی شاید تغییرات عمده قرار گیرد، شده است(۴). بررسی وضعیت و جایگاه پرستاران در نظام ارایه خدمات در سراسر جهان نشان می دهد که آن ها باید دارای توان علمی و عملی مناسب با دانش روز جهت انجام کلیه مراقبت های پرستاری در سطوح مختلف باشند؛ چرا که کیفیت مراقبت های بهداشتی و درمانی به میزان زیادی بستگی به نحوه ارایه خدمات آن ها دارد و شناسایی مسایل موجود در آموزش پرستاری و اقدام برای رفع و اصلاح آن ها، موجب بهبود دستیابی به اهداف آموزش و تربیت افراد ماهر و ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی - درمانی در سطح کشور خواهد شد(۵). با توجه به ضرورت های ذکر شده، برنامه درسی رشته پرستاری در مقطع دکتری باید به طور مداوم مورد بازنگری قرار گیرد. بررسی تاریخ تحول نظامهای آموزشی جهان نشان می دهد که برای تحقق این امر، بیشتر کشورهای پیشرو ازمطالعات و پژوهش های تطبیقی در زمینه آموزش و پرورش بهره گرفته اند به طوری که آموزش و پرورش تطبیقی به یکی از پویاترین رشته های علمی مورد توجه دانشمندان حوزه های گوناگون علوم، دست اندرکاران و برنامه ریزان آموزشی مبدل شده و از آن به عنوان شرط لازم برای طراحی نظامهای آموزشی نوین خویش نام می برند، درحالی که در کشور ما به عکس روندجهانی، این رشته علمی کمتر مورد بحث و پژوهشمحققان قرار گرفته است(۶). نظام آموزشی و برنامه درسی یکی از مهم تر ین ابزارها جهت تغییرات همه جانبه اجتماعی، سیاسی، اقتصادی وفرهنگی است اما بایستی توجه نمود که ا ین برنامه با نیازهای جامعه مطابقت داشته باشد(۷). رسالت آموزش وپرورش تطبیقی این است که به تفاوت ها و شباهت ها ی نظام های گوناگون آموزشی پی برده و دلایل موفقیت وناکامی نظام ها، مشخ شده و از تجارب آنان در پیشبرد و توسعه نظام آموزشی استفاده نمود(۸). در این راستا، اعتقاد بر این است که برای موفقیت هرچه بیشتر رشته دکتری پرستاری در ایران و شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه آموزشی آن، پرداختن به مطالعات تطبیقی وبهره برداری از تجارب دانشگاه های موفق در زمینه آموزش پرستاری، لازم و ضروری است و نتایج به دست آمده از این نوع پژوهش ها می تواند با ارایه پیشنهاد های کاربردی، به تدوین کنندگان برنامه های آموزش پرستاری در ایران کمک شایانی نماید تا آنان با دید وسیع تری به تدوین و یا تغییر برنامه آموزشی، انتخاب مناسب تر اهداف، محتوا، روش های تدریس و ارزشیابی اقدام کنند .از این رو، هدف از انجام پژوهش حاضر، مقایسه ساختار برنامه درسی دوره دکتری پرستاری چند دانشکده پرستاری معتبر از کشورهای آمریکا با برنامه آموزشی رایج در ایران بود تا ضمن اطلاع از وضعیت وکاستی های موجود در برنامه درسی ایران، زمینه ای برای بازنگری برنامه درسی فعلی و به کارگیری نکات مناسب در آن فراهم گردد.

روش ها

مطالعه حاضر یک پژوهش کاربردی و از نوع توصیفی- مقطعی- تطبیقی(مقایسه ای) بود که اطلاعات موردنیاز با جستجوی الکترونیک در سایت دانشگاه ها جمع آوری گردید . الگوی مورد استفاده در پژوهش حاضر، الگوی معروف Beredy لهستانی بود(۹). این الگو یک روش مطلق و انتزاعی از روش های مطالعات تطبیقی است که چهار مرحله توصیف، تفسیر، همجواری و مقایسه را در مطالعات تطبیقی مشخص می کند(۱۰). در مرحله توصیف، پدیده های ، تحقیق بر اساس شواهد و اطلاعات، یادداشت برداری و با تدارک یافته های کافی برای بررسی و نقادی در مرحله بعد آماده می شوند. در مرحله تفسیر،

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

اطلاعات توصیف شده درمرحله اول وارسی و تحلیل می شود . در مرحله همجواری، اطلاعاتی که در دو مرحله قبل آماده شده اند به منظور ایجادچارچوبی برای مقایسه شباهت ها و تفاوت ها، طبقه بندی و درکنار هم قرار می گیرند. در مرحله مقایسه، مسأله تحقیق با توجه به جزییات در زمینه شباهت ها و تفاوت ها و دادن پاسخ به سؤالات تحقیق بررسی و مقایسه می شود(۱۱). جستجو در جهت یافتن برنامه آموزشی دوره دکتری پرستاری و دفترچه های راهنمای آن در پایگاه اطلاعاتی دانشکده های انتخابی صورت پذیرفت. علاوه بر این، با ترکیبی از کلید واژه های Nursing Program, Nursing Curriculum, Nursing in united State, PhD in Nursing, Nursing Education به جستجوی سایر اطلاعات در مورد دوره دکتری رشته پرستاری در اینترنت از مراکز معتبر پرداخته شد. بر اساس این الگو، ابتدا اطلاعات موردنیاز درباره برنامه آموزشی دکتری پرستاری از منابع معتبر جمع آوری شد و به طور دقیق مورد مطالعه و تحلیل قرار گرفت، سپس این اطلاعات در قالب جداولی طبقه بندی گردید. این جداول برای هر یک از عناصر برنامه آموزشی تنظیم شد که نام دانشگاه های مورد مطالعه در ردیف های آن قرار می گیرد. بدین ترتیب به اطلاعات مربوط به هر یک از دانشگاه ها نظم داده شد. سپس تشابهات و تفاوت ها در هر یک از عناصر برنامه بین همه دانشگاه های مورد مطالعه تعیین گردید.

یافته ها

نتایج: نتایج به صورت جداولی که قابلیت مقایسه دانشگاه ها با همدیگر و ایران را فراهم می کند آمده است و در زیر هر جدول بر اساس مورد مقایسه شده شباهت ها و تفاوت ها در دو برنامه ایران و دانشگاه های مزبور آمریکا ذکر شده است.

جدول۱. مقایسه فلسفه

دانشگاه پنسیلوانیا	فلسفه دانشکده کمک به رسیدن به نیازهای سلامتی جامعه در سراسر جهان و فرهنگ های مختلف. برای این منظور دانش پژوهی، تحقیق و آموزش و عمل دست به دست هم داده تا فرهنگ جستجوگری را سرلوحه خود قرار داده تا جایی که اساتید، متخصصان بالینی، کارکنان و دانشجویان از همدیگر این روحیه کاوش گری را بیاموزند(۱۲)
دانشگاه واشنگتن	ندارد(۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	ندارد (۱۴)
دانشگاه کارولینای شمالی	فلسفه ندارد ولی رسالت، چشم انداز و ارزش ها را ذکر کرده است(۱۵)
ایران	پرستاری که از سویی با سلامت انسان به عنوان موجودی چند بعدی و هر فرد با همه ویژگی های جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و به عنوان موجودی منحصر، سروکار دارد و از سویی دیگر براساس نظام ارزش های اسلامی حاکم بر جامعه ملزم به رعایت حقوق انسان ها و برقراری عدالت اجتماعی می باشد، بایستی از راه پژوهش های بنیادی، کاربردی کیفی و تقویت مطالعات نظری با رویکردی جامع و جامعه نگر و ایجاد تفکر آموزش مداوم و تعامل باسایر شاخه های دانش (دیدگاه بین رشته ای) دردوره های دکتری در تحقق این رویکرد فلسفی بکوشد. دانش آموختگان دوره دکتری پرستاری به مثابه راهبرد شناسان این شاخه علمی وحرفه ای در اعتلای سلامت جامعه ایفای نقش خواهند کرد . افزایش انگیزه کارگزاران پرستاری و ارتقاء ارائه خدمات حرفه ای(۱۶).

جدول۲. مقایسه ارزش ها

دانشگاه پنسیلوانیا	ندارد(۱۲)
دانشگاه واشنگتن	همکاری و تشریک مساعی، مسئولیت پذیری اجتماعی، احترام، تعهد، تنوع و تعالی(۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	ایمان و منطق به عنوان منابع کامل کننده در جستجوی حقیقت و توسعه سلامت انسان. و به هر کسی که ایمان داشته باشد یا نداشته باشد به عنوان ذی نفع در دانشگاه نگریسته می شود. آزادی و مسولیت پذیری در دنبال کردن حقیقت و شواهد آن، یادگیری به عنوان انسان شدن و شرکت در فعالیت های اجتماعی به جای فعالیت های رقابتی، خوب بودن مشترک(۱۴)
دانشگاه کارولینای شمالی	ندارد(۱۵)
ایران	در برنامه ایران فلسفه و ارزشها با هم آمده است(۱۶)

جدول ۳. مقایسه چشم انداز

دانشگاه پنسیلوانیا	ندارد(۱۲)
دانشگاه واشنگتن	پیشگام در بهبود سلامت و مراقبت سلامتی از طریق نوآوری در علم، آموزش و عمل پرستاری(۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	به عنوان دانشگاه برتر با دیدگاه جامع که رهبران پرستاری را با شیوه ای بسیار انسانی و عدالت مدار آموزش می دهد(۱۴)
دانشگاه کارولینای شمالی	ندارد(۱۵)
ایران	مشارکت راهبردی در تولید و گسترش پژوهش های بنیادی و کاربردی، ارتقاء استانداردهای ملی و ساز گاری با استانداردهای جهانی کیفیت زندگی بسترسازی جذب نیروهای کارآمد علمی و تخصصی در داخل کشور و جلب و جذب دانشجو از کشورهای منطقه(۱۶).

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

جدول ۴. مقایسه ماموریت

دانشگاه پنسیلوانیا	ماموریت این دانشکده تاثیر شگرف اجتماعی در تولید و انتشار دانش جدید، توسعه مدلهای مراقبت در عمل و آماده کردن متخصصین بالینی، پژوهشگران و رهبران آینده این حرفه می باشد(۱۲).
دانشگاه واشنگتن	توسعه علم و عمل پرستاری از طریق تولید دانش و رهبران آینده این رشته برای سلامت(۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	ماموریت اصلی این دانشگاه یادگیری در سنت مذهب کاتولیک می باشد. این دانشگاه با پرورش مقاطع مختلف لیسانس، تحصیلات تکمیلی و دانشجویانی حرفه ای برای موفق شدن به عنوان یک انسان و حرفه ای و بدست اوردن ارزش و حساسست های لازم برای انسان شدن برای خدمت به دیگران. وجه تمایز این دانشگاه تنوع یادگیری مسولانه اجتماعی جامعه ی دانش پژوه برتر با اتکا به ایمانی عدالت مدار است می باشد. این دانشگاه از منابع مختلف فرهنگی هوشی و اقتصادی ناحیه ی خلیج سان فرانسیسکو و موقیت ان در حاشیه اقیانوس آزام برای غنی سازی و تقویت برنامه های آموزشی خود استفاده می کند(۱۴).
دانشگاه کارولینای شمالی	ماموریت دانشکده پرستاری ارتقائ وبهبود سلامت و خوب بودن مردم کارولینای شمالی و کشور و به تبع آن به تناسب دیگر ملل، از برنامه های آموزشی تحقیقی، و دانش پژوهی و از طریق عملکرد بالینی و خدمات جامعه. دانشکده رسالت خود را با وکالت از طرف سلائق عمومی و با:۱) ارائه اموزش با کیفیت بالا در یک محیط دانش پژوهی تحقیقی به منظور آماده کردن پرکتیشنرهای با صلاحیت و دلسوزو دانشمند، و رهبران پرستاری که دغدغه اصلی آن ها وضعیت سلامت مردم خواهد بود ۲) تولید، کامل کردن و گسترش و استفاده دانش در عمل و سیاست ۳)ایجاد محیط پرطراوت یادگیری مدام العمر برای ایجاد کادر پرستاری که به دانش پژوهی و یادگیری مادام العمر ارزش قائل است و در ان شرکت می کند و اینان کسانی هستند که به سرعت و به طور موثر به نیازهای اجتماعی و مشکلات مردم به سرعت رسیدگی می کنند. اطمینان دادن به دسترسی برابر و عادلانه برای تمام نژادها ، جنس، قومیت ها و گروه های حرفه ای متنوع فرهنگی که انها هم اماده خدمت رسانی به جمعیت های گوناگون خواهند بود. و پیمان بستن مراقبتی با مردمی که به انها خدمت می کند. اساتید دانشکده پرستاری عقیده دارند که پرستاری یک رشته عملکردی می باشد و ابزار مراقبت به جامعه می باشد. پرستاری در بین رشته های عملکردی با نوع نگاهش و قلمرو موقعیت ویژه ای در رابطه با بیمار بوجود می اورد و دغدغه اش ایجاد و استفاده از دانش برای بدست اوردن نهایت اخلاق و عمل می باشد. پرستاران شاهد وقایع بی شماری در طول زندگی خود می باشند خصوصا موقعی که مردم در وضعیت اسیب پذیری هستند(۱۵)
ایران	ارتقاء علم و مهارت حرفه ای کارگزاران خدمات پرستاری ودر نتیجه ارتقاء استانداردهای ملی سلامت ، غنی سازی دائمی اعضاء هئیت علمی ، تولید علم ، انتقال فن آوری ،افزایش تعامل علمی درسطح ملی وبین المللی ، ایجاد پویایی و برانگیختن روحیه علمی و روش مندی از ماموریت های عمده تاسیس دوره دکتری است(۱۶) .

جدول ۵. مقایسه اهداف استراتژیک

دانشگاه پنسیلوانیا	توسعه برنامه های ابداعی دانشگاهی برای رسیدن به اهداف مراقبت سلامتی مورد نیاز دانشگاه پن، ایجاد محیط دانشجو محوری که مشخص کننده دانشکده پن در بازار مراقبت سلامتی و آماده کردن آنان برای آموز ش پیشرفته، پیشرفت در تحقیق و تولید پژوهشگری، توسعه مدل هایی برای ارائه آموزش مداوم، تقویت همکاری خارجی(۱۲)
دانشگاه واشنگتن	آموزش رهبران آینده برای تامین خدمات نواورانه، با کیفیت بالا، دسترسی به برنامه های سطوح مختلف، ارتقائ چشم گیر در تحقیق برای حل مسائل چالش زا در مراقبت و سلامت، توسعه عمل اساتید با تحقیقات دقیق پرستاری، تامین مدیران و رهبران پرستاری در دانشکده ها و جامعه و در سطح ملی از طریق فعالیت ها و تشریک مساعی و فرایندهای برنامه ریزی ارتقا درگیری دانشجویان، اعضای هیئت علمی، کارکنان، و دانشجویان و ویزیتور های بین المللی، افزایش کیفیت کاری اساتید کارکنان و دانشجویان در محیط کاری از طریق توسعه زیر ساختارها که ازمحیط فیزیکی واجتماعی حمایت و آن را سالم و مولد نگه می دارد. زندگی کاری بایستی تعادلی بین اهداف اکادمیک شخصی و دسته جمعی باشد، پیوستگی قوی در جنبه های کارهای دانشکده(۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	نوآوری و تشریک مساعی،تبدیل نو آوری ها و کشفیات به بهبود سلامت، آموزش رهبران اینده ، ارائه بالاترین کیفیت مراقبت، تنوع در پرستاری، ارتقائ محیط کاری حمایتی، خدمت رسانی به جامعه(۱۴)
دانشگاه کارولینای شمالی	۱)پیشرفت عالی در پیکره پرستاری بوسیله ی، الف) حمایت از تصمیمات بر اساس شواهد برای بهبود در پیامد ها، ب) ارزیابی مداوم فرایندهای تنظیمی برای بهبود برنامه در ارتباط با رسالت، چشم انداز و ارزش ها، ج) حفظ قدرت و سلامت مالی، ۲) افزایش رهبری پیش گیرانه در حمایت از جامعه با، الف) همکاری با شرکای خارجی برای ارتقاء فرهنگ یادگیری که از امنیت بیمار حمایت می کند، ب) اطمینان از فرایندهای موثر و عادلانه(۱۵)
ایران	ندارد(۱۶)

جدول ۶. مقایسه اهداف کلی

دانشگاه پنسیلوانیا	ندارد(۱۲)
دانشگاه واشنگتن	ندارد(۱۳)

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	پیوند دادن علم پرستاری با دانش اخلاق، بیوفیزیک، روانشناسی اجتماعی، و علوم سازمانی برای توسعه و ارزشیابی عملکرد پرستاری و مدل های ارائه مراقبت، توسعه و ارزیابی استراتژی ها ی موثر باری مدیریت دوراهی های اخلاقی موجود در مراقبت از بیماران، مراقبت سلامت سازمان، تکنولوژی اطلاعات، و تحقیق، استفاده از روشهای تحلیلی در طراحی، اجرا و ارزیابی بهترین مدلهای مراقبت از بیمار و سیستم های ارائه مراقبت، نقش رهبری در توسعه و عملیات سازمان منطقه، ایالت، فدرال و مقررات بین المللی، حمایت از عدالت اجتماعی، برابری و سیاست های اخلاقی در همه زمینه های مراقبت سلامتی، رهبری موثر بهبود کیفیت و پرچمداران امنیت بیماران، پیشرفت در استفاده موثر از سیستمهای اطلاعات مراقبت بهداشتی برای اطمینان از پیامدهای مراقبت بهداشتی با کیفیت بالا، بکار گیری استفاده موثر از ارتباطات و مهارتهای تشریک مساعی در توسعه و گسترش اجرای مدل های عملی، سیاستهای سلامتی، استانداردهای مراقبتی، و موضوعات سازمانی، تحلیل و سنتز عناصر اپیدمیولوژیک، بیواستاتیک، محیطی، فرهنگی مرتبط با سلامت فردی جمعی و اجتماعی، هدایت بررسی جامع پارامتر های سلامتی و بیماری در وضعیت های پیچیده، با کمک رویکردهای متنوع و حساسیت های فرهنگی به منظور طراحی، اجرا و ارزیابی مداخلات مبتنی بر شواهد، توسعه ارتباط درمانی و همکاری مداوم با بیماران و سایر حرف برای تسهیل دستیابی به پیامدهای مناسب برای بیماران، تحلیل ارتباط بین عمل سازمان، جامعه، مسائل سیاسی و مالی به منظور آموزش افرد و همکاران، رضایت بخش کردن دروس و نیاز های بالینی برای دادن تخصص، پیشرفت برای دسترسی به رسالت و ارزش های اصلی دانشگاه سانفرانسیسکو(۱۴)
دانشگاه کارولینای شمالی	کسب مهارت اساسی در سیستم مراقبت سلامت در جنبه های پیش گیری و درمان ، ارزیابی، نقد و ترکیب تحقیق در پرستاری، در ک و به کار بردن روشهای مختلف جسجو و طراحی تحقیق در پرستاری، طراحی و اجرای مطالعات پرستاری با استفاده از مدل ها و تئوری های پرستاری و رشته های مربوطه، استفاده از طرح های مختلف تحقیق و تکنیک های آنالیز بر حسب شرایط فرهنگی، داشتن یکپارچگی علمی او حمایت از نمونه های انسانی در طرح ها و آنالیز تحقیق، ترجمه، یافته های حاصل از تحقیق را به روش های گوناگون ترجمه و پخش کرده تا در بهبود سلامت و مراقبت سلامتی نقش داشته باشد(۱۵).
ایران	۱- تربیت اساتیدی با صلاحیت آموزشی و پژوهشی ،۲- تامین نیروی انسانی مورد نیاز دانشگاه های کشور و۳- نیل به خودکفائی حرفه ای. نقش های دانش آموختگان دربرنامه آموزشی: دانش آموختگان این دوره ضمن رفع کمبود کمی و کیفی نیروی انسانی، قادر خواهند بود. دوره آموزشی را برنامه ریزی و اداره نموده و به پژوهش در زمینه های آموزش، خدمات و مدیریت در پرستاری بپردازند. همچنین دانش آموختگان قادر خواهند بود مسائل مربوط به حرفه را تجزیه و تحلیل کرده و راه حل های مناسب ارائه نمایند . وظایف حرفه ای دانش آموختگان تدریس در مقاطع تحصیلات تکمیلی و کارشناسی با استفاده از روش های نوین مشاور و مجری تحقیقات براساس نیاز جامعه و انتشار نتایج تحقیق انجام برنامه ریزی آموزشی مشارکت در برنامه ریزی های تخصصی و حرفه ای(۱۶)

جدول ۷. مقایسه نظام ارزشیابی

دانشگاه پنسیلوانیا	اعتبار بخشی توسط کمیسیون آموزش پرستاری دانشگاهی (CCNE) که بخشی از انجمن دانشکده های پرستاری امریکا می باشد و توسط دپارتمان آموزش آمریکا تعیین گردیده است تا به صورت مستقل اعتبار دانشکده ها در سطح لیسانس و بالاتر را بررسی کند ، می باشد(۱۲).
دانشگاه واشنگتن	ارزیابی برنامه، توسط کمیته هماهنگی دکترا (PhDCC) صورت می گیرد. از چهار ابزار برای ارزشیابی برنامه دوره دکتری استفاده می شود که شامل ارزیابی برنامه بعد از آزمون، مقیاس جستجوی پی اچ دی محقق، پرسشنامه پیگیری فارغ التحصیلان پی اچ دی، و ارزیابی کالج پی اچ دی. داده های ارزیابی از دانشجویان، اعضای هیئت علمی، فارغ التحصیلان و سوپروایزران کاری صورت می گیرد. این ابزار ها پیامدهای خاص مرتبط با کوریکولوم پی اچ دی را در اختیار قرار می دهند. مرکز PhDCC سالانه ارزیابی را انجام می دهد(۱۳).
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	اعتبار بخشی دانشکده پرستاری این دانشگاه توسط بورد ثبت پرستاری و بورد علوم رفتاری صورت می گیرد(۱۴)
دانشگاه کارولینای شمالی	اعتباربخشی توسط انجمن دانشکده ها و مدارس جنوبی، کمیسیون دانشکده ای آموزش پرستاری (CCNE)، بورد کارولینای شمالی، مرکز اعتبار سازی پرستاران آمریکا (ANCC) و در سازمان های زیر عضو می باشد. انجمن دانشگاه های آمریکا، انجمن دانشکده های پرستاری آمریکا، بورد آموزش منطقه ای جنوب(۱۵)
ایران	اجرای ارزشیابی به صورت ارزشیابی درونی و یا بیرونی انجام می شود و داده ها از طریق فارغ التحصیلان، مشتریان خارجی، کارگزاران، دانشجویان سال آخر، اساتید و مسئولین آموزشی گردآوری می شود(۱۶).

جدول ۸. مقایسه شرایط ونحوه پذیرش دانشجو

دانشگاه پنسیلوانیا	داشتن مدرک معتبر لیسانس و از NLNAC یا CCNE . داشتن سابقه کار با این مدرک در یک ایالت یا یک کشور خارجی، یا داشتن مدرک فوق لیسانس از آژانس های ملی معتبر پرستاری پر کردن فرم در خواست، و تحویل آن به دانشگاه پنسیلوانیا، انتظار می رود افراد نمره GPA ۳.۵ روی ۴ را کسب کرده باشند. پرستاری عملی حرفه ای را در پنسیلوانیا یا یکی از ایالت ها و کشورهای خارج داشته باشند. داشتن ۳ نامه معرفی ترجیحا از افراد دانشگاهی، هدف از درخواست شرکت در دوره دکتری را بیان کند. GRE مورد نیاز را در ۵ سال گذشته کسب کرده باشد. به علت این که زبان آموزش انگلیسی می باشد بایستی آزمون تافل نمره ۵۵۰ یا ایلتس حداقل ۶.۵ داشتن نمونه ای از مقالات. داشتن رزومه، پر کردن برگ درخواست(۱۲)
دانشگاه واشنگتن	دارا بودن مدرک فوق لیسانس پرستاری یا علوم، مدرک معتبر زبان که دانشکده پرستاری آن را تایید کرده باشد. دارا بودن مدر ک RN فعال آمریکا، پر کردن برگ در خواست(۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	تماس با یک عضو هیات علمی به صورت تلفنی یا قرار ملاقات و صحبت در زمینه موضوع مورد علاقه دوره دکتری، شروع در خواست ها سالانه از ژولای شروع و در دسامبر پایان می پذیرد و غربالگری در ژانویه آغاز می شود. بهتر است دانشجویان

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

	درخواست خود را قبل از ۱۵ دسامبر تحویل دهند. درخواست ها تا اول فوریه هر سال پذیرش می شود. مدارکی که برای درخواست لازم است شامل رزومه، بیان هدف اینکه چرا دوره دکتری را می خواهد تحصیل کند و زمینه تحقیقاتی خود را اعلام نماید که مرتبط با بالین یا آموزش است و تجربه تحقیقاتی وی کدام است. دو نسخه معرفی نامه اصلی از یک دانشگاه، در صورتی که مدرک در دانشگاه خارج باشد بایستی توسط دانشگاه مجددا مورد ارزشیابی قرار گیرد. حداقل ۴ توصیه نامه که دوتای آن از پرستاران مطرح و یکی از استادان دانشگاه و دو تا از محل کار داشته باشد. معرفی توصیه کنندگان توسط درخواست کننده، آزمون های و شایستگی در زبان انگلیسی مانند تافل ، غربال گری در بخش تحصیلات تکمیلی و کمیته غربالگری پذیرش صورت می GRE گیرد. بعد از پذیرش ایمنوزاسیون صورت می گیرد که با معرفی دانشجو به خدمات سلامت دانشجو صورت می گیرد از لحاظ بیماری های واگیری مانند سل، هپاتیت، سرخک، اوریون، سرخجه، آبله مرغان و...(۱۴)
دانشگاه کارولینای شمالی	کامل کرده فرم درخواست ان لاین در بازه زمانی پایان وقت ثبت نام. داشتن مدرک لیسانس از CCNE یا NLN-AC . داشتن نمرات فوق لیسانس و مدرک آن از CCNE یا NLN-AC .کسانی که RN به MSN را بدون مدرک فوق لیسانس گذرانده اند. نیاز به ارائه مستندات در مورد تحصیل در آن زمینه دارند. دانشجویانی که کلاس آمار را در دوره فوق لیسانس نگذرانده اند بایستی در سال اول دوره دکتری این در س را بگذرانند. بقیه دانشجویان از این درس امتحان می دهند و درصورت قبولی نیاز به گذراندن مجدد نیست. داشتن مدرک لیسانس و یا فوق لیسانس، داشتن نمره GRE که کمتر از ۵ سال پیش این مدرک را گرفته باشد. داشتن توصیه نامه هایی که از طرف حداقل ۳ استاد وی باشد. اساتید بایستی با توانایی هوشی، قابلیت های اکادمیک و ظرفیت های پژوهشی و تعهد حرفه ای درخواست کننده آشنایی داشته باشند. ارائه هدف از تحصیل در دوره دکتری و زمینه مورد علاقه تحقیقاتی. آپلود رزومه. آپلود مقالاتی که درخواست کننده نویسنده اول بوده است این مقالات می تواند هم موارد چاپ شده و هم موارد غیر چاپ شده باشد. نمره تافل یا ایلتس بین المللی.گوا هی مالی.گواهی مبلغ درخواست شده، پرداخت مبلغ برای ثبت نام،مصاحبه به صورت شخصی یا تلفنی بسته به منطقه جغرافیایی که فرصتی فراهم شود تا طرفین در مورد اطلاعات ارائ شده شفاف شوند و مناسب بودن متقاضی برای مناسب بودن برای دوره دکتری تایید شود . اساس تصمیم گیری برای قبولی انتخاب افرا کاندید شده توسط کمیته پذیرش از طریق سوابق فرد خواهد بود(۱۵).
ایران	شرایط و نحوه پذیرش دانشجو دارا بودن دانشنامه کارشناسی ارشد دررشته پرستاری و دارابودن سایر شرایط گزینش طبق آئین نامه های آموزشی دوره تحصیلات تکمیلی (دکتری) مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشد .امتحان تئوری ورودی مطابق جدول مواد امتحانی و ضرایب مربوطه پذیرش دانشجو در رشته پرستاری مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)که مواد امتحانی شامل :نظریه ها و کاربرد آن در پرستاری با ضریب ۳، اصول و نظریه های مدیریت و کاربرد آن در پرستاری با ضریب ۳،اصول و نظریه های آموزش و کاربرد آن در پرستاری با ضریب ۳،و آمار و پژوهش در پرستاری با ضریب ۳. و مصاحبه که ۳۰ در صد نمره را به خود اختصاص می دهد(۱۶).

جدول۹: مقایسه طول دوره

دانشگاه پنسیلوانیا	۵- ۳ (۱۲)
دانشگاه واشنگتن	۴.۵ (۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	۵- ۳. کوریکولوم برای تفکر دانش پژوهانه درباره مشکلات مربوط به رشته پرستاری طراحی شده است در قسمت اولی این برنامه، کار کلاسی در زمینه تحقیق، علم پرستاری و توسعه تئوری می باشد. در قسمت میانی برنامه با کار کلاسی ادامه می یابد و علاوه بر ان اقامت تحقیقی و کوگنیت و مطالعات مستقل که مبنای پایان نامه را تشکیل میدهد، ادامه می یابد که تمرکز آن شروع برنامه های تحقیق دیگر است. قسمت نهایی برنامه با بررسی کیفی و پیشروی به سوی کاندیدیسی پیش می رو و در نهایت به توسعه پروپوزال تحقیق جمع آوری داده ها و تحلیل آنها و نوشتن پایان نامه می پردازد. پایان نامه تحقیق مستقلی است که به تولید دانش پرستاری کمک می کند. دوره دکتری حدود چهار سال طول می کشد(۱۴).
دانشگاه کارولینای شمالی	مدت گذرانده دروس تئوری ۲ الی ۳ سال می باشد و طول کار با پایان نامه هم جا محاسبه می شود و در کل برای دانشجوی دکترا ۸ سال تقویمی را در نظر گرفته اند. کوریکولوم شامل ۴ جزئ می باشد: کوریکولوم مورد نیاز اصلی، مطالعه ثانوی بسته به نیاز، فرصتی برای منتور شدن و کسب تجربه در تحقیق و پایان نامه(۱۵).
ایران	حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی چهار سال و نیم است. چنانچه دانشجو در این مدت نتواند پایان نامه خود را تکمیل و از آن دفاع نماید از ادامه تحصیل محروم می شود. طول مدت مجاز مرحله آموزشی با در نظر گرفتن تعداد واحد های مرحله آموزشی ۲ تا ۵ نیمسال تحصیلی است چنانچه دانشجو نتواند در این مدت مرحله آموزشی را به پایان برساند و در امتحان جامع قبول شود ، از ادامه تحصیل محروم می شود. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند در موارد استثنایی به پیشنهاد استاد راهنما و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده حداکثر تا سه نیمسال تحصیلی به کل مدت مجاز تحصیل دانشجو اضافه نماید، که یک نیمسال آن می تواند به مرحله آموزشی اختصاص یابد(۱۶).

جدول۱۰. مقایسه تفاوت های دروس ارائه شده

دانشگاه پنسیلوانیا	دوره دکتری در این دانشگاه شامل ۲۰ واحد درسی است که دانشجویان تمام وقت سه یا چهار درس آن را در هر نیمسال پاییز و بهار برمی دارند و با گرفتن کمک هزینه آموزشی آن را در عرض سه سال می گذرانند. دانشجویان پاره وقت کمک هزینه دانشگاهی دریافت نمی کنند و طول دوره آنها از سه تا پنج سال متغیر است. طول دوره طول کشیده در اکثر دانشجویان ۳ تا ۵ سال در افراد تمام و قت است. بعد از پذیرش هر دانشجوی دکتری دو مشاور از اعضای هیئت علمی دانشکده پن دانشجو را در برنامه های مطالعاتی خود یاری می کنند. دروس اصلی: ۷ درس اصلی وجود دارد که شامل: دروس مربوط به علم پرستاری(۱۹-۱۶) واحد که بر مبنای فلسفه و علم پرستاری و تحقیق

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

	پرستاری می باشد. و شامل دروسی مانند اپیستمولوژی علم پرستاری (۳واحد)، توسعه ساختار تئوریکی پرستاری (۳واحد)، پایه علمی برای عمل پرستاری (۳واحد)، سمینار پیشرفته در علم پرستاری (۳واحد قابل تکرار)، اخلاق در تحقیق پرستاری(یک واحد)، سمینار تحقیق پرستاری(حداقل ۳ واحد)، مطالعه مستقل در پروژه تحقیقی منتوری (حداقل ۳ واحد) قسمت دوم که درباره متدولوژی تحقیق و آمار می باشد و حداقل ۱۵ واحد می باشد.که شامل دروسی مانند تحقیق کیفی در سلامت (۳واحد)، تحقیق کمی در سلامت (۳ واحد)، آمارکاربردی (۳واحد)، روشهای رگرسیونی (۳ واحد)، یا اصول امار حیاتی (۳واحد)، آمار حیاتی کاربردی (۳واحد)، روش تحقیق یا آمار انتخابی (۳واحد) و کلاس هایی که برای افزایش توانایی های شخصی گذاشته می شود که شامل حداقل ۹ تا ۱۵ واحد است و ۲واحد حداقل پایان نامه می باشد. ۵ درس متمرکز که محتوی آنها پایان نامه را حمایت می کنند. ۸ درس به عنوان اعتبار مدرک فوق لیسانس مطرح می شود. آزمون ارزیابی صلاحیت برای آن هایی که ا ز فوق لیسانس وارد دکتری شده اند. آزمون جامع یا کاندیدیسی که برای دفاع از پروپوزال گرفته می شود. اقامت برای تدریس و اقامت برای تحقیق . کار پایان نامه و دفاع نهایی پایان نامه(۱۲)
دانشگاه واشنگتن	کوریکولوم پرستاری شامل ۴۶ واحد ضروری است، ۶ واحد انتخابی دارد و ۲۰ واحد پایان نامه می باشد که در مجموع ۷۲ واحد می شود. کوریکولوم طوری طراحی شده است که در ۷ ترم ارائه گردد. به علاوه یک وقت اضافی برای ارائه پایان نامه. تمرکز وی علم پرستاری، تحقیق ، آموزش و تحلیل می باشد(۱۳)
دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو	برنامه درسی: شامل قسمت ابتدایی ان که دروس تحقیق ، علم پرستاری و توسعه دانش را شامل می شود. در قسمت میانی برنامه ارائه دروس دیگر و اقامت برای تحقیق و مطالعات مستقل که اساس پروژه تحقیق پایان نامه را تشکیل می دهد، در قسمت نهایی برنامه آزمون جامع و ورود دانشجو به کاندیدیسی می باشد و خاتمه آن انجام پروژه تحقیق می باشدکه با ارائه پروپوزال، جمع آوری داده ها و نوشتن پایان نامه انجام می شود. باز نگری دوره ای به برنامه درسی در این دانشگاه می باشد. در این دانشگاه صدا وتصویر دانشجویان ضبط و برای نقاط مختلفی برای کمک به یادگیری پخش می شود(۱۴).
دانشگاه کارولینای شمالی	شرح درس در دوره دکتری پرستاری شامل ۱) درس موضوعات خاص در پرستاری(Special Topics in Nursing)، توسعه دانش در پرستاری، سیاستگذاری و سازماندهی سلامت، تئوری های پیشگیری و درمان بیماری های مزمن، کاربرد تئوری های سازمانی در پرستاری، موضوعات پیش بینی، پیشگیری و تسکین شیرخواران و کودکان پرخطر، خانواده و سلامت، روش های ارزشیابی و بهبود سیستم مراقبت بهداشتی، تحلیل نقش آکادمیک در آموزش پرستاری، اخلاق و قانون در مراقبت سلامت و تحقیق، از تئوری تا مداخله در بیماری های مزمن، طراحی مطالعات مداخله ای، سمینار مسائل پرستاری (Proseminar in Nursing)، مرور بر مطالعات جامع، آمار پیشرفته یک: اصول رگرسیون و همبستگی، آمار پیشرفته دو: اصول آنالیز واریانس و کوواریانس، مسائل نمونه گیری و طراحی تحقیق پرستاری، روش های کیفی، اصول اندازه گیری، آنالیز کمی، روش های مشاهده ای، روش های طولی و آنالیز آن، سمینار تحقیق و پرکتیکوم (Research Seminar and Practicum) (۱۵)
ایران	آمار استنباطی ۳واحد، فلسفه و نظریه های پرستاری و نظریه پردازی ۳ واحد، روش شناسی تحقیقات در پرستاری ۲ واحد، نقد تحقیقات کمی و کیفی ۲ واحد، نظام های آموزشی پرستاری در ایران و جهان ۲ واحد، رویکردهای نوین تدریس ۲ واحد، آزمون سازی و ارزشیابی ۲ واحد، رساله ۲۰ واحد ، اپیدمیولوژی ۲ واحد، مدیریت آموزشی ۳ واحد، فن آوری اطلاعات در پرستاری ۲ واحد، چالش های پرستاری ۳ واحد، پایان نامه۲۰واحد (۱۶)

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و آمریکا در قسمت ارزش های برنامه:

شباهت ها: همکاری و تشریک مساعی، مسئولیت پذیری اجتماعی، احترام، تعهد، تنوع و تعالی

تفاوت ها: در ایران فلسفه و ارزش ها به این شکل که دانش آموخته، بایستی از راه پژوهش های بنیادی، کاربردی کیفی و تقویت مطالعات نظری با رویکردی جامع و جامعه نگر و ایجاد تفکر آموزش مداوم و تعامل باسایر شاخه های دانش (دیدگاه بین رشته ای) دردوره های دکتری در تحقق این رویکرد فلسفی بکوشد. دانش آموختگان دوره دکتری پرستاری به مثابه راهبرد شناسان این شاخه علمی وحرفه ای در اعتلای سلامت جامعه ایفای نقش خواهند کرد و افزایش انگیزه کارگزاران پرستاری و ارتقاء ارائه خدمات حرفه ای آمده است. در برنامه دانشگاه های آمریکا در قسمت ماموریت آمده بود

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و آمریکا در قسمت چشم انداز های برنامه:

شباهت ها: بهبود کیفیت زندگی و مراقبت سلامتی از طریق نوآوری در علم، آموزش و عمل پرستاری

تفاوت ها: در برنامه آموزشی دوره دکتری پرستاری ایران، بسترسازی جذب نیروهای کارآمد علمی و تخصصی در داخل کشور ،گسترش پژوهش های بنیادی و کاربردی، ارتقای کیفیت زندگی و جذب دانشجو از کشورهای منطقه علاوه بر پرورش نیروهای متخصص چشم می خورد که در برنامه دانشگاه های آمریکا نبود. در کل چشم انداز هر دو برنامه در راستای رسالت برنامه می باشد. چشم انداز دانشگاه واشنگتن و دانشگاه کالیفرنیایی سانفرنسیسکو بسیار محدود ذکر شده و توصیفی از آینده پرستاری مشاهده نمی شود.

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و آمریکا در قسمت ماموریت برنامه

شباهت ها: ارتقاء علم و مهارت حرفه ای کارگزاران خدمات پرستاری ودر نتیجه ارتقاء استانداردهای ملی سلامت، غنی سازی دائمی اعضاء هئیت علمی، تولید علم، انتقال فن آوری، افزایش

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

تعامل علمی درسطح ملی وبین المللی، ایجاد پویایی و برانگیختن روحیه علمی و روش مندی.

تفاوت ها: در دانشگاه های آمریکا به بهبود صحت و دقت برنامه های این دانشگاه ها، افزایش شهرت این دانشگاه ها در تحصیلات تکمیلی، بدست آوردن رتبه تراز اول توسط دانشکده ها، توسعه مدل های مراقبت درعمل و آماده کردن متخصصین بالینی، پژوهشگران و رهبران آینده این حرفه، دانش آموختگان به عنوان رهبران آینده این رشته برای سلامت، ارتقائ وبهبود سلامت و خوب بودن مردم، ایجاد و استفاده از دانش برای بدست اوردن نهایت اخلاق و عمل پرداخته بودند.درحالی که ماموریت دانشگاه های ایران ارتقای علمی و توانمند کردن اعضای هیئت علمی می باشد.

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و آمریکا در قسمت اهداف استراتژیک برنامه

درایران اهداف استراتژیک بیان نشده است. اهداف استراتژیک دردانشگاه های آمریکا شامل: افرایش شگرف درتحقیق، تدریس وعمل پرستاری، تدریس ویادگیری براساس دانشجو محوری و مبتنی برشواهد، ایجادوتوسعه دانش پژوهی در تدریس عملکرد و تحقیق، رهبری نوآوری در کاربرد تکنولوژی های نو ظهور، بدست آوردن شناخت در زمینه خاص تعالی. آغاز کردن ابداعات با تاثیر بالا ی بین رشته ای، ترویج محیطی دانشگاهی که ارزشهای تعالی، احترام، تنوع ،جامعیت و مسولیت پذیری را در برگیرد، بدست آوردن موقعیت رهبران جهانی در پرستاری و مراقبت بهداشتی توسط دانش آموختگان، بدست آوردن رشد برنامه ریزی شده که از طریق برنامه ریزی استراتژیک و نوآوری و امنیت مالی می باشد.

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و آمریکا در قسمت اهداف کلی برنامه

شباهت ها: تربیت اساتید با هدف برنامه ریزی و هدایت آموزش و تحقیق بر اساس نیاز جامعه و انتشار نتایج تحقیق، به عنوان هدایت کننده در کلاس های مختلف و مجموعه های بالینی در برنامه های اکادمیک.

تفاوتها: در برنامه آموزشی رشته پرستاری دردوره دکتری دانشگاه های آمریکا، کسب مهارت اساسی درسیستم مراقبت سلامت در جنبه های پیشگیری و درمان، کاربرد تحقیق را برای کشف دانش پرستاری و مراقبت بهداشتی، بکارگیری نقش های مدیریتی پرستاری را در سطح گسترده مراقبت بهداشتی، عمل کردن در زمینه مطالعاتی از دیدگاه پرستاری، استفاده از روش های تحلیلی درطراحی، اجرا و ارزیابی بهترین مدل های مراقبت از بیمار و سیستم های ارائه مراقبت، حمایت از عدالت اجتماعی، برابری و سیاست های اخلاقی در همه زمینه های مراقبت سلامتی، رهبری موثر بهبود کیفیت و پرچمداران امنیت بیماران، پیشرفت در استفاده موثر از سیستمهای اطلاعات مراقبت بهداشتی برای اطمینان از پیامدهای مراقبت بهداشتی با کیفیت بالا، بکارگیری استفاده موثر از ارتباطات و مهارت های تشریک مساعی در توسعه و گسترش اجرای مدل های عملی، سیاستهای سلامتی، استانداردهای مراقبتی، و موضوعات سازمانی، تحلیل و سنتز عناصر اپیدمیولوژیک، بیواستاتیک، محیطی، فرهنگی مرتبط با سلامت فردی جمعی و اجتماعی، هدایت بررسی جامع پارامتر های سلامتی و بیماری در وضعیت های پیچیده، با کمک رویکردهای متنوع و حساسیت های فرهنگی به منظور طراحی، اجرا و ارزیابی مداخلات مبتنی بر شواهد، توسعه ارتباط درمانی و همکاری پایدار با بیماران و سایر حرف برای تسهیل دستیابی به پیامدهای مناسب برای بیماران، تحلیل ارتباط بین عمل سازمان، جامعه، فیسکال و مسائل سیاسی به منظور آموزش افراد و همکاران، رضایت بخش کردن دروس و نیاز های بالینی برای دادن تخصص، پیشرفت در رسالت و ارزشهای اصلی دانشگاه را عنوان کرده بودند ولی در ایران تنها به تربیت نیروی انسانی و استفاده از تحقیقات و انتشار نتایج آنها اشاره کرده بودند.

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و آمریکا در قسمت نظام ارزشیابی برنامه:

شباهت ها: اعتبار سنجی و ارزشیابی در همه دانشگاه ها (هم ایران و هم آمریکا) صورت می گیرد.

تفاوت ها: نظام ارزشیابی در دانشکده ها ی پر ستاری دانشگاه های آمریکا با اعتبار سنجی توسط کمیسیون آموزش عالی ایالت مرکزی، کمیسیون آموزش پرستاری، کمیته هماهنگی دکتری، بورد ثبت پرستاری و بورد علوم رفتاری، انجمن دانشکده و مدارس جنوبی، مرکز اعتبار سنجی پرستاران آمریکا صورت می گیرد. ارزشیابی دانشگاه ها در ایران به صورت ارزشیابی درونی و بیرونی انجام می شود. ارزشیابی در دانشگاه های آمریکا سالانه و هر چند سال یکبار انجام می شود ولی در ایران ارزشیابی سالانه صورت می گیرد.

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و آمریکا در قسمت نحوه پذیرش دانشجو:

شباهت ها: پذیرش دانشجو از میان شرکت کنندگان به صورت انتخابی صورت می گیرد. مصاحبه قبل از پذیرش دانشجو وجود دارد. داشتن مدرک لیسانس و فوق لیسانس الزامی است.

تفاوت ها: تقریبا در تمام دانشگاه های فوق الذکر آمریکا شرایط پذیرش دانشگاه یکسان می باشد. تفاوت دانشگاه های آمریکا با ایران شامل: عدم وجود آزمون تئوری در دانشگاه های آمریکا، داشتن گواهی معتبر از مراکزی مانند NLN و CCNE ، داشتن مدرک پرستاری معتبر RN، داشتن نمره GRE و تمدید آن هر ۵ سال، (داشتن سابقه کار)، داشتن حداقل سه توصیه نامه که دو تای آن ها از اساتید دانشجو دردانشگاه و یکی دیگر ازمحل کار فرد باشد. فرد بایستی دروس آمار را گذرانده باشد و به آن مسلط باشد. داشتن مقاله به صورت پذیرش شده یا ارائه شده به

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

مجله برای روند داوری، داشتن عنوان تحقیق برای کار در دوره دکتری، هماهنگ کردن موضوع تحقیق با یکی از اساتید دانشگاه، موضوع تحقیق متقاضی بایستی در راستای رسالت و اهداف دانشگاه یاشد.

تفاوت و شباهت های برنامه های اموزشی دانشگاه های پرستاری ایران و امریکا در قسمت طول دوره

شباهت ها: پایان دوره بعد از دفاع از پایان نامه.

تفاوت ها: انعطاف پذیری بیشتر در طول سنوات (۸-۳سال) برای کشور آمریکا. در بعضی از دانشگاه ها مانند دانشگاه کارولینای شمالی تا هفت الی هشت سال دانشجویان می توانند به تحصیل خود ادامه دهند. محتوی درسی و تعداد واحدهای زیاد در دوره آموزشی و استفاده از واحد های مورد نیاز طول دوره تئوری را تا سه سال افزایش می دهد و دوره پایان نامه نیز بسته به نوع می تواند طول بکشد.

تفاوت و شباهت های برنامه های آموزشی دانشگاه های پرستاری ایران وآمریکا در قسمت دروس ارائه شده

شباهت: دروس تخصصی شامل روش تحقیق کمی و کیفی، آمار حیاتی، توسعه دانش پرستاری، نظریه های پرستاری، ارائه دروس اجباری و اختیاری

تفاوتها: در اکثر دانشگاه های آمریکا تعداد واحد های ارائه شده نسبت به ایران بیشتر است. ارائه دروس اختیاری با توجه به نیاز دانشجو، تفاوت در ارائه بعضی دروس مانند سیاستگذاری و سازماندهی سلامت، پرستاری، تئوری های پیشگیری و درمان بیماری های مزمن، کاربرد تئوری های سازمانی در پرستاری، موضوعات پیش بینی، پیشگیری و تسکین شیرخواران و کودکان پرخطر، خانواده و سلامت، روشهای ارزشیابی و بهبود سیستم مراقبت بهداشتی، تحلیل نقش آکادمیک در آموزش پرستاری، اخلاق و قانون در مراقبت سلامت و تحقیق، از تئوری تا مداخله در بیماری های مزمن، طراحی مطالعات مداخله ای، سمینار مسائل پرستاری، اهمیت بسیار به درس آمار و گذراندن واحدهای متنوع بوسیله دانشجویان، تاکید زیاد به درس روش تحقیق و گذراندن واحدهای بیشتری نسبت به ایران، ارائه واحدهای بیشتری نسبت به ایران، ارائه دروس در سه ترم سال (بهار، پاییز و تابستان). ارائه دروس متفاوت در هر دانشگاه بر اساس نیاز و سیاست ایالتی.

بحث

هدف کلی مطالعه حاضر، مقایسه برنامه آموزشی مقطع دکتری پرستاری ایران وچهار دانشگاه برتر آمریکا بود. برنامه آموزشی دوره دکتری پرستاری ایران که از دانشگاه های آمریکا و کانادا اتخاذ شده است در طراحی و عمل با برنامه آموزشی ۴ دانشگاه برتر آمریکا از لحاظ فلسفه، چشم انداز، ماموریت، اهداف کلی، شرایط و نحوه پذیرش دانشجو، تفاوت دروس ارائه شده و ارزشیابی برنامه (نظام ارزشیابی) شباهت ها و تفاوت هایی دارد. که این برنامه ها خصوصا در شیوه پذیرش دانشجو و محتوی آموزشی و تعداد واحد های ارائه شده تفاوت اساسی با همدیگر داشتند. ملایی نژاد و ذکاوتی به بررسی تطبیقی و بیان شباهت ها و تفاوت های عناصر برنامه درسی نظام برنامه درسی تربیت معلم در کشورهای انگلستان، ژاپن، فرانسه، مالزی و ایران پرداختندو پیشنهادهایی به منظور ارایه کاربردی و بهبود بخشیدن به برنامه درسی نظام تربیت معلم ایران داده شد (۱۷). در مطالعه حاضر نیز به همین ترتیب بر اساس شباهت ها و تفاوت های عناصر برنامه های درسی جهت بهبود بخشیدن به وضعیت برنامه درسی دکتری پرستاری پرداخته شد. کرمانشاهی و همکاران در مطالعه ای به مقایسه برنامه آموزش کارشناس ارشد پرستاری در ایران و کانادا پرداختند و به این نتیجه رسیدند که برنامه ها باید از نظر تنظیم فلسفه و اهداف و رسالت آموزش پرستاری در سطح تکمیلی اصلاح شوند به طوری که وظایف طراحی شده برای برنامه پرستاری مرتبط با رشته بوده، واقع گرایانه و با فلسفه و رسالت و دورنمای رشته هماهنگ باشد و در عین حال به تغییرات رخ داده در کشور و جمعیت دانشجویان توجه شود (۱۸). همچنین مطالعه ادیب حاج باقری که به مقایسه فلسفه، اهداف و برنامه های درسی سطوح تکمیلی آموزش پرستاری در ایران و جهان پرداخت، گزارش کرد که برنامه های آموزش پرستاری مبتنی بر فلسفه، اهداف و رسالت مکتوب و مشخص و متناسب با نیاز جامعه نیست و کیفیت لازم را نداردکه با توجه به نقش و وظایف پرستاران در سیستم های بهداشتی، می توان برنامه ها و استراتژی های عملی را درحیطه های مختلف پرستاری تنظیم نمود(۱۹). نتایج مطالعه جعفری هرندی و همکاران در بررسی تطبیقی برنامه درسی آموزش علوم در ایران و چند کشور جهان حاکی از آن بود که شباهت ها بیشتر در اهداف و محتوا و برنامه درسی و تفاوت ها در روش های تدریس و شیوه های ارزشیابی مشاهده می شود (۲۰). اما در مطالعه حاضر تفاوت ها بیشتر در شیوه پذیرش دانشجو و محتوی آموزشی و تعداد واحد های ارائه شده بود .در پایان اشاره به این نکته ضروری است که لازمه هر برنامه آموزشی، فعالیت و تحقق آن در عمل می باشد(۲۱). امید است که با ایجاد شرایط و زمینه های مساعد، نابسامانی ها و کاستی های موجود رفع و ترمیم گردد.

نتیجه گیری

نیروی انسانی پایه و اساس نظامهای بهداشتی را به خوداختصاص می دهند و پرستاران بزرگ ترین گروه ارائه دهنده خدمات سلامت را تشکیل می دهند و توانمندی آن ها نقش مهمی در تحقق رسالت نظام سلامت ایفا می کند. لازمه این امر

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

دست یابی به یک نظام آموزشی برتر، کارآمد و پیشرفته است به طور ی که قادر باشد فار التحصیلان متبحر و توانمندی را با توجه به ویژگی های عصر کنونی به جامعه تحویل دهد. در این میان برنامه درسی به عنوان یکی از حوزه های شاخ در بین حوزه های وابسته به دانش تعلیم و تربیت شناخته شده است. برنامه های آموزشی و درسی باید نحوی ساماندهی شوند که موجب شکوفایی استعدادها و پرورش روحیه علمی و کاوشگری، آفرینندگی و خلاقیت در دانشجویان شود. در این راستا استفاده از تجربیات کشورهای موفق و بومی سازی آن، بی تردید از نقش مهمی برخوردار است. مقایسه نظام آموزش پرستاری ایران در مقابل چهار دانشگاه برتر آمریکا نشان داد که نظام آموزشی کشور ما دارای نقاط ضعف و قوت است. به نظر می رسد استفاده از تجارب این کشور و بومی سازی آن، در جهت اعتلای سیستم آموزش دکتری پرستاری ایران کمک کننده باشد.

سپاسگزاری

از کلیه همکارانی که در جمع آوری و تهیه
مطالب،پژوهشگران را همراهی نمودند، تشکر می نماییم .

قابل ذکر است که هیچ گونه تعارض منافعی در جمع آوری،تجزیه و تحلیل مطالب وجود نداشت.

ملاحظات اخلاقی

این پژوهش با هماهنگی مسئولین دانشگاه علوم پزشکی مشهد اجرا گردید و صداقت و امانت‌داری در تحلیل متون و استناددهی رعایت گردید.

تضاد منافع

بین نویسندگان هیچ گونه تعارض منافعی وجود ندارد.

منابع مالی

منابع مالی این پژوهش تماماً توسط محققین این پژوهش تهیه شده است.

منابع

1. Farajzadeh Z, Rakhsh Khosid M,Izadpanah A, Saadatjoo S. Factors affecting quality of education from the viewpoint of graduated nurses working in Birjand hospitals, 2012. Modern care journal. 2014; 11(3):196-202.
2. Jafari Asl M, Chehrzed M, Shafipour S,Ghanbari A. Quality of Educational Services from ViewPoint's of Nursing and Midwifery Students of Guilan University Based on Servqual Model.Research in Medical Education. 2014;6(1):50-58.
3. Rahmani R, Fathi K. Evaluation of Quality inhigher education. Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences. 2008; 1(1): 28-39.
4. Peymani M, Aala M, Pazhuhi M. Faculty support for curriculum development in nursing. Horizons Med Educ Dev. 2011;4(3): 45-50. [In Persian]
5. Lameaei A. Clinical education ahead of current event. J Urumia Med. 2006; 17(1):54-9.
6. Madandar Arani A, Abbasi P. A second look at comparative education and its mission. Journal of Education. 2007; 23(2):101-126.
7- Tamjid Tash E, Moalal Chobgholo MA.A comparative study of the process of citizenship education in primary school education, Islamic Republic of Iran, Japan. Social science studies. 2014;11(40): 18-32.
8. Yasini P. Comparison Study of Comparative Education, Iran and Japan(secondary school). Master's Thesis. Faculty of Psychology and Social Sciences, Department of Educational Sciences, Islamic Azad University.2012;. 1-323.
9. Beredy.G.F. Comparative method in education. Newyork: Winston; 2005
10. Molainejad A, Zekavati A. Comparative study of teacher education curriculum in England, Japan, France, Malaysia and Iran countries.Educ Innovation J 2008; 7(26): 36-62. [InPersian]
11. Aghazade A. the comparative education.Tehran: Payame Noor University Publications; 2006. [In Persian]
12. University of Pennsylvania. Doctor of Philosophy (PhD) Student Handbook 2016-2017. Available at: https://www.nursing.upenn.edu/live/files/389-phd-handbook 2016-2017
13. Severtsen BM. Reflective thinking–a guide to paradigm shifting in RN–BSN nursing students. International Journal of Nursing Education. 2011;3(1):66-70.
14. Moriates C, Dohan D, Spetz J, Sawaya GF. Defining competencies for education in health care value: recommendations from the University of California, San Francisco Center for Healthcare Value Training Initiative. Academic Medicine. 2015 Apr 1;90(4):421-4.
15. Lee JG, Goldstein AO, Klein EG, Ranney LM, Carver AM. Assessment of college and university campus tobacco-free policies in North Carolina. Journal of American College Health. 2012 Oct 1;60(7):512-9.
16. Borzou SR, Oshvandi K, Cheraghi F, Moayed MS. Comparative study of nursing PhD education system and curriculum in Iran and John Hopkins

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]

school of nursing. Education Strategies in Medical Sciences. 2016 Aug 10;9(3):194-205.
17. Molainejad A, Zekavati A. Comparative study of teacher education curriculum in England, Japan, France, Malaysia and Iran countries. Educ Innovation J. 2008; 7(26):36-62. [In Persian]
18. Kermanshahi S, Meemarian R, Hoseini A,Zamzam S, Nezamli F. The comparison of curriculum of master degree of nursing in Iran and Canada. Educ Dev Med Sci J 2011; 6(4):48-54. [In Persian]
19. Adib Hajbagheri M. The comparison philosophy, goals and curriculums of postgraduate nursing education in Iran and world. Proceeding of the 5th congress on medical education. Iran J Med Educ 2002; 7:8-9. [In Persian]
20. Jaafari Harandi R, Mirshah Jaafari E, Liaghatdar MJ. The comparative study of sciences curriculum in Iran and some world`s countries. Modern training thoughts 2009;5(2): 145-93. [In Persian]
21. Ghafari R, Amini A, Yazdani SH, Alizadeh M,Salak Ranjbarzade F, Hasanzade salmasi S. The comparative Study: Curriculum of Undergraduate Medical Education in Iran and in a Selected Number of the World's Renowned Medical Schools. Iran J Med Educ 2012; 11(7): 819-31. [In Persian]

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-23]